XIX-ik évfolyam. 7-ik szám. Köszeg, 1899. február 12-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 filler.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

A hamis borok.

Magyarországon háromszázezer kat. hold szőlőt pusztitott el az utolsó 25 év alatt a filloxera. Százezernyi ember jóléte, vagyona ment tönkre s a szőlőkben legalább egy félmiliárd nemzeti vagyon pusztult el.

A magánosok, a társadalom és az állam a legnagyobb erőfeszitéssel láttak a szőlők telepitéséhez. Az emberek tanultak, befektettek, nem ritkán 1000—2000 frtot költöttek egy hold szőlő felujitására és az elpusztult milliókat, uj milliók befektetésével igyekeztek visszaszerezni.

A földmivelési miniszter szakiskolákat létesitett; külön országos szervezetet tart fenn a szőlőmivelés adminisztrációjára; évi budgetjében majd félmillió forint van felvéve szőlőmivelési czélokra. Az 1896: V. t.-cz. maga egymillió kétszázezer forintot adott egyszerre a szőlőfelujitások támogatására és huszonöt millió kölcsönt engedélyezett a szőlős gazdáknak, melynek törlesztése és kamataiért, közvetve az állam vállalta magára a felelősséget.

És ez óriási áldozatokra, amelyekben ép ugy része van az állam által adott millióknak, mint a szőlőmivelők véres verejtékének, nagy arányokban zöldülnek ki az elpusztult szőlőhegyek.

Munkások sürögnek ismét Tokaj, Zala, Arad, Bereg, Bihar, Baranya, Tolna, Érmellék kopár hegyein, ujra teremteni az elpusztult nemzeti vagyont.

Az Alföld sivó homokján ezernyi beültetett holdak hirdetik, hogy ismét lesz szőlő Magyarországon.

A termelő, a fogyasztó közönség boldogan gyönyörködik a nagy munka eredményében, — melynek már- már élvezni kezdjük gyümölcseit.

Egyszerre azonban megjött a visszahatás.

Egy a filloxeránál is nagyobb csapás utját zárja a tovább haladásnak; elveszi a termelők ezreinek szája elől a megérdemelt hasznot; bünös kezek fennakasztják az ujrateremtés nagy munkáját.

A termelő borai eladatlanok, megakad a szőlőtelepités, mig a fogyasztók millói nem birnak egy ital jó borhoz jutni.

Mi ennek az oka? Hosszas vizsgálatok után erre is rájöttünk.

A különböző helyeken összeszedett borminták 60—70%-je hamisnak bizonyult.

A kutatások bebizonyitották, hogy Magyarország el van árasztva hamisitott, sokszor az egészségre is ártalmas borokkal.

A csalóknak az egész országot behálozó szövetkezete árasztja el a nagyrészt olcsó, külföldről importált anyagokból készült italokkal hazánkat, megakadályozva a szőlőtermelés jövedelmezőséget és veszélyeztetve a népesség egészségét.

De e pancsok nemcsak Magyarországon vannak forgalomban. Külföldre is vitetnek ki, mint magyar borok és tönkre tették szőlőhegyeinknek világra szóló hirnevét ugy, hogy már nem hisz senki a tiszta magyar borban.

Azon a ponton vagyunk, hogy ha meg nem akadályozzuk a borhamisitásokat, megakad a szőlők felujitása és tönkre megy külföldi hirnevünk és nem leszünk képesek többé régi piaczainkat az uj szőlőknek megszerezni.

És mindez egy pár száz, lelkiismeretlen hamisitó kedveért, akik üzelmeikkel a termelők és fogyasztók rovására és az ország becsületének árán, milliókat és százezreket szereznek.

Nagyon is itt volt tehát az ideje annak, hogy a már évek óta hatástalannak mutatkozó műbortörvény szigoru végrehajtása iránt, intézkedett Magyarország földmivelési, kereskedelmi és belügyi minisztere.

Az egész ország osztatlan tetszéssel fogadta a kiadott legutolsó rendeleteket, mig egyrészt a hatóságokat kényszeritették a szigoru eljárásra, másrészt a borellenőrző-bizottságok létesitésével a termelő és fogyasztó-közönség köréből az eljáró hatóságok mellé egy segitő, véleményező és ellenőrző organizmust rendeltek.

Az összes vármegyék egy félév alatt létesitették ezeket a borellenőrző-bizottságokat, a melyek az ország legtöbb részében működni is kezdettek.

És mi lett az eredmény?

Két-három hónap alatt 100 és 1000 hamis borminta került a szakértő fórumok elé és a sujtó itélet egymásután irtja ki a csalókat.

Minden borhamisitó elitélését az ország tapsai kisérik, mert nemzeti becsületünk kivánja meg azt, hogy ezektől az élősdiektől megszabaditsuk Magyarországot.

Rövid még az idő, hogy általános tapasztalatokra hivatkozhassunk, de már is vannak vidékek, a hol határozott javulás konstatálható, már az első itéletek hatása folytán is és általános a meggyőződés, hogy ha a műbortörvényt csak 4—5 éven keresztül is hasonló erélylyel hajtjuk végre, a magyar bortermelésnek és a fogyasztó közönségnek kiszámithatlan hasznára, elpusztulnak a hamis bortömegek hazánkból.

Nem ütközhetünk meg azon, hogy az üldözőbe vett csalók védekeznek.

De már az mégis hallatlan dolog, hogy az elitélt és itélet alatt levő borhamisitók, Budapest székes-fővárosban valóságos szindikátust alapitottak.

Ez a szindikátus hires országgyülési képviselőket, ügyvédeket és régi nagy napilapokat szerez meg czéljainak, nagy aparátussal és nagy összegekkel rendelkezik és mindezen eszközeivel kiméletlen hajszát indit meg azon miniszteriumok és hatóságok ellen, a melyekben volt és van erkölcsi bátorság még a milliomos czégeket is börtönre csukni, ha a csalás reájuk bizonyult.

A borhamisitók e központi szindikátusának befolyása azonban nemcsak a sajtóra terjed ki, hanem sikerült a budapesti kereskedelmi csarnokot és kereskedelmi kamarát is arra birnia, hogy e tisztátalan kereskedelmi elem érdekei mellett foglaljon állást.

Az érdekelt gazdaközönség természetes, hogy szintén nem nézheti tétlenül érvényesülni kezdő jogos érdekei ellen intézett ezen galád támadást és sorompóba lépett.

A magyar gazdák legnagyobb erkölcsi testülete az „Országos Magy. Gazdasági Egyesület" viszi ezen a téren is a vezérszerepet és csatlakozásra hiva fel az összes vármegyei gazdasági egyesületeket, megüzente a harczot a borhamisitók szindikátusának.

A legközelebbi jövőben tehát az ország egy érdekes és a nemzetre végeredményében telette fontos gazdasági harcznak lesz szemtanuja, amelyet a megyar szőlőtermelő és fogyasztó közönség viv egyik nagy termelési águnk és kiviteli érdekünk védelmezésére azokkal az elemekkel, amelyek piszkos utakon és a köz rovására eddig üzött jövedelmező mesterségüket akarják most már szemérmetlenül tovább folytatni.

Az egyik oldalon a termelők és fogyasztó népek százezrei és milliói, a becsületnek, a tisztességnek és az igazságnak fegyvereivel; a másik oldalon a meggazdagodott borhamisitók bármikor és bárhol, bárminő fegyverek használatára kész csapata.

A harcz erős lesz, mert a nagy vagyonoknak nem tiszta czélzatain elérésére hosszu kezük van.

De mi bizunk az eredményben!

Bizunk benne, hogy Magyarország kormánya nem dobja oda százezernyi szorgalmas, verejtékes munkából élő lakosságának érdekét néhány száz csaló martalékául, hanem kitart és halad tovább a megkezdett irányban.

Bizunk benne, hogy az összes vidéki hatóságok és borellenőrző-bizottságok, amelyeknek tagja a magyar társadalom szine-java, teljesiteni fogják kötelességüket és nem engedik meg, hogy Magyarországon a borhamisitók és csalók üljenek diadalt a szentesitett törvények felett.

Az „Eötvös-alap" ösztöndijaira és segélyösszegeire vonatkozó pályázati hirdetésből.

A „Magyarországi tanitók Eötvös-alapját" gyüjtő és kezelő országos bizottság" néhány egyszáz forintos és több ötven forintos ösztöndijra a több ötven forintos segélyre pályázatot hirdet. Az ezen ösztöndijak és segélyösszegek elnyerése czéljából az „Eötvös-alap orsz. tanitó egyesület elnökségéhez" intézendő folyamodványokat az illetőknek Lakits Vendel egyesületi titkár urhoz (Budapest, Ének-utcza 4.) kell legkésőbb f. é. julius 10-ig beküldeniök. Később érkező kérvények csak kivételes esetekben vehetők figyelembe.

A néhány egyszáz és több ötven forintos ösztöndijért csak azok a tanulók folyamodhatnak, kik a polgári iskolák vagy középtanodák 4-ik osztályát már az 1897/98. evben avagy régebben jó sikerrel elvégezték és jelenleg a polgári iskolák vagy a középtanodák magasabb osztályaiban tanulnak avagy a tanitóképző intézeteket, akadémiákat vagy pedig az egyetemeket látogatják. A pályázatból az itt fel nem sorolt, olyan tanintézetekben tanuló ifjak és leányok sem záratnak ki, amelyek tanuloiktól a felvételnél megkövetelik, hogy a középtanodák vagy polgári iskolák négy alsó osztályaiból bizonyitványokat mutassanak fel. Az „Eötvös alap" ösztöndijaiért csak azoknak a kisdedóvóknak, nép- és polgári iskolai tanitóknak és tanitónőknek, tanitóképző-intézeti tanároknak tanfelügyelőségi hivatalnokoknak a gyermekei folyamodhatnak, akik az „Eötvös-alap országos tanitói egyesületnek" tagjai közé felvétettek és az ezen egyesület iránt való kötelezettségeiknek rendesen eleget tettek. Az ösztöndijért folyamodók mellékelni tartoznak 1. az 1897/98. és az 1898/99-ik évről szóló iskolai bizonyitványaikat; 2. az illetékes tanintézet tanári karának ajánlatát; 3. azon iskolai hatóságoknak vagy tanitóegyesületnek esetleg tanctestületnek az ajánló-levelét, amelyhez szüleik tartoznak, illetőleg tartoztak. Azon okmányt, amely igazolja, hogy folyamodó szülei az „Eötvös-alap országos tanitói egyesület" kötelékébe felvétettek és ezen egyesület irányában tartozó kötelességüknek eleget tettek, az „Eötvös alap" pénztárosa hivatalból mellékli az egyesületi titkárhoz beküldött kérvényekbes.

Az Eötvös-alap segélyösszegeiért folyamodók kérvényüket az illetékes tanitóegyesület elnöksége vagy az illetékes egyházi vagy világi iskolai hatóság utján tartoznak az „Eötvös-alap" titkárához beküldeni. E folyamodványhoz csatolandó a) a szegénységi, illetőleg orvosi bizonyitvány, b) az illetékes tanitó-egyesületnek, vagy iskolai hatóságnak ajánló-levele. Azt a bizonyitványt, amely igazolja, hogy a folyamodó eleget tett az „Eötvös-alap"-pal szemben fennálló kötelezettségének, az egyesület pénztárosa hivatalból mellékeli a beküldendő kérvényhez.

Az „Eötvös-alap" ösztöndijaiért és segélyösszegeiért folyamodók előleges tájékoztatása czéljából közöljük itt

az „Eötvös-alap országos tanitó-egyesület“ alapszabályzatának a 40. §-ban foglalt következő tételeit:

Az „Eötvös-alap“ jótéteményeinek, nevezetesen a segélyösszegeknek és az ösztöndíjak-nak odaitélésnél a következő szabályok szolgálnak irányadóul: a) „A ki az egyesületi rendes tagsággal járó kötelességeknek eleget nem tesz, az sem maga, sem hozzátartozói nem részesülhetnek az alap jótéteményeiben.“ b) Elégtelen eredményről vagy kifogásolható magaviseletről tanuskodó bizonyitványokat felmutató tanulók nem részesülnek ösztöndijakban, valamint azok sem, a kik a legutolsó két tanfolyamról iskolai bizonyitványaikat kérvényükhöz nem csatolják.“ c) „A közép-iskolák és polgári iskolák 4 alsó osztályat még be nem végzett tanulók csak kivételes esetekben részesiténdők az alap ösztöndijaiban.“ (d „A nagyobb családdal biró szegényebb sorsu rendes tagok gyermekei kiválóképen, ha azok a szülői házon kivül, idegen helyen kénytelenek tanulni, figyelemben reszesitendők, valamint az árvák is.“ e) „Első sorban azok a rendes tagok veendők az alap jótéteményeinek kiosztásánál figyelembe, a kik még egyszer sem részesultek abban, kiváltképen figyelembe veendők azoknak kérvényei, a kik az „Eötvös-alap“-hoz régebb idő óta rendesen befizették járandóságaikat és annak felvirágzásához egyebként is hozzájárultak.“ f) „A segélyösszegekért folyamodó rendes tagok közül első sorban azok veendők figyelembe, a kik csekély vagy semmiféle nyugdijban nem részesülnek.“ g) „Az oly rendes tagok, kik meg rendes fizetést élvéznek, segélyösszegekben csak az esetre részesithetők, ha huzamosabb ideig sulyos betegségben szenvedtek és ezt hatósági orvosi bizonyitványnyal is igazolják és folyamodványaikat az illetékes iskolahatóság ajánló levelével is ellátták.“ h) „A rendes tagok özvegyei közül előnyben részesitendők azok, a kiknek kiskorú árvákról kell gondoskodniok.“ i) „Az oly folyamodványok, melyek az „Eötvös-alap gyüjtő és kezelő központi bizottság“ által évenkint február 2-án kihirdetendő pályázatban foglalt utasitásoknak megfelelőleg fel nem szereltetnek, vagy a kitüzött határidő után küldetnek be, csakis a legkivételesebb esetekben vehetők figyelembe, ha a figyelembevételt maga a pályázatot kihirdető bizottság is javasolja.

A magyarországi tanitók „Eötvös-alapjával“ kapcsolatban álló „Gyertyánffy István-féle alapitvány 50 frtnyi segélyösszegét az „Eötvös-alap“ jótéteményeinek kiosztásával meghatalmazott orsz. bizottság az alapitó levél értelmében csak oly tanitóknak, illetőleg tanitónőknek, esetleg ezek tanulógyermekeinek adományozhatván, a kik az 1 frtnyi tagsági évdijat már legalább is öt izben beszolgáltatták, vagy a kik a 20 frtnyi örökös tagsági tőket teljesen befizették és a kiket ezenfelül az „Erdélyrészi közmüvelődési egyesület“ saját szempontjából véve és kiválóan ajánl a megjutalmazásra. Ezennel felhivjuk az ezen segélyösszegre igényt tartható kartársakat, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat folyó évi julius 1-ig az „Erdélyrészi Magyar Közmüvelődési Egyesület“ központi választmányához (Kolozsvár) nyujtsák be.

Az Eötvös-alapról.

Az „Eötvös-alap orsz. tanitó-egyesülete“, mely a magyarországi népoktatásügyi munkásoknak, a néptanitónőknek, kisdedóvóknak, tanitóképzőintézeti tanároknak, a felső nép- és polgáriskolai tanároknak és a tanfelügyelőségi tisztviselőknek elidegenithetlen közös vagyonát gyüjti, az idén is február 2-án, fennállásának 24-ik évfordulóján, számolt be évi működéséről. Az egyesület tőkésitett vagyona még nem több 91,991 frt 9 kr.-nál, mindazonaltal tagjait mégis igen jelentékeny mértékben segélyezhette. A mult évben ösztöndijakban és segélyösszegekben 4190 forintot osatott szét részben a rendes tagok jelesen tanuló, főiskoláinkat, a tanitóképzőintézeteket, középtanodák felsőosztályait és a szakiskolákat látogató gyermekei s részben pedig a nyugdijban nem részesülhető elaggott vagy elbetegeskedett néptanitók, a tanitó özvegyek és árvák között. Egy-egy százforintos ösztöndíjban három tanuló, ötven-ötven forintos ösztöndíjban pedig 44 rendes tag gyermeke részesült; huszonhatan pedig 50—50 forintnyi segélyt kaptak. A legnagyobb és legbecsesebb jótéteményben részesülnek az egyesület közvetitése folytán a vidéki tanitóknak azok a fiai, kiket a nemesen érző budapesti vendéglős arak az egész tanéven át ingyen ebéddel látnak el. A jelen tanévben 96 jelesen tanuló élvezi az ingyen déli étkezés jótéteményét, a mely mindegyik ifjura nézve jóval becsesebb és értékesebb egy-egy százforintos ösztöndíjnál. Ezeken kivül még négy tanuló részesült részint a nagy szünidő alatt, részint az 1898—99. tanév első hónapjaiban az egyesület közvetitése folytán a szabad asztal jótéteményében. Az „Eötvös-alap“ ezen Mensa Akadémikája“ pénzértékben kifejezve jóval többet ér 9800 forintnál.

Az egyesület tőkésitett vagyonát az 1898-ik esztendőben csak 7039 forinttal szaporithatta. A 91.991 forint 9 krajczárnyi vagyonból „Eötvös-alap“ czimén 68.944 forint 6 krajczárt, a „Tanitók Háza“ alapja czimén 19.414 forint 18 krajczárt, rendeltetési alap czimén pedig 3632 forint 25 krajczárt kezel az egyesület. — Ezen összegből értékpapirokban vagy pénzben őriz a „Magyar földhitelintézet“ 71.550 forintot és 28 krajczárt, a „Pesti hazai első takarékpénztár“ 1953 forint 19 krajczárt, a „Pesti magyar kereskedelmi bank“ 11.693 forint 51 krajczárt, a „Posta takarékpénztár“ 519 forint 25 krajczárt, az „Udvarhelymegyei takarékpénztár“ 817 forintot, a „Székely-Keresztúri takarékpénztár“ 183 forintot, a „Vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium“ 5000 forintot, a „Zalamegyei sümegi tan. kör“ 100 forintot. Az egyesület vagyonának kezelése felett nem csak az egyesület tiszti kara, hanem az alapszabályzat értelmében az ezen czélból külön kinevezett miniszteri biztos is őrködni tartozik. Készpénzben van a pénztárban 75 forint 86 krajczár. Az „Eötvös-alap orsz. tanitó egyesületé“-nek 24 évi működését s annak eredményét vizsgálva az egyesület számadó könyvéből a következő adatok tünnek ki: Fennállása óta az „Eötvös-alap“ 334 esetben nyujtott segélyt, 505 esetben pedig ösztöndíjt és 353 vidéki egyesületi tag fia számára szerezte meg itt Budapesten az ingyen déli étkezés jótéteményét, igy tehát mindössze 1192 tanitói család gondjait enyhitette. Az egyesület által a rendes tagoknak nyujtott jótétemények értéke pénzben kifejezve a 83.000 forintot jóval meghaladja.

Ha összehasonlitjuk az „Eötvös-alap orsz. tanitói egyesületének“ mult, 1898-ik évi sikereit s megelőző években elért eredményekkel, el lehet és el kell ismernünk, hogy a haladás örvendetes. Örömmel jelezhetjük, hogy a 28 ezeret jóval meghaladó népoktatásügyi munkás közül a mult esztendőben már sokkal többen meghozták az egy-egy forintnyi áldozatot a kartársi szeretet nemzeti oltárára, mint annak előtte. Évről-évre gyarapszik annak a lelkes tanitó-seregnek a száma, a melynek tagjai az önsegély eszméjét méltatva, anyagi helyzetünk jobbra fordulását nem várják kizárólag másoktól, hanem nemesen küzdenek a létért eme jelszó alatt: „Ember, segits magadon: Isten nem hagy el!“

És hálás szivvel lehet és kell megemlékeznünk ez alkalommal a nemzet szine-javáról, a müvelt magyar társadalomról is, a mely mult évben is tettekben nyilvánuló rokonszenvvel kisérte az „Eötvös-alap orsz. tanitó-egyesület“ szent munkáját, s hiven követte ebben a tekintetben tavaly is, mint mindenha, a magyar nemzeti közoktatásügy kormányzóinak a példáját. A kormány és a müvelt magyar társadalom segitsége nélkül az „Eötvös-alap“ jótéteményeinek a száma igen csekély maradt volna eddigelé!

Ámde hála Istennek, tapasztalataink arról tanuskodnak, hogy mióta a magyar népoktatásügy munkásai erőteljesebb egyesületi életet élnek, hogy mióta a néptanitói kar egyesületi életének helyes irányitásával a magyar társadalmi élet kiváló tényezőinek a sorába igyekszik felemelkedni, azóta a müvelt magyar társadalom is évről-évre készebbnek mutatkozik arra, hogy a néptanitói kar társadalmi jelentőséggel biró törekvéseit támogassa és hogy a magyar népoktatásügy munkásait, mint a mivelt magyar társadalom igen jeleutekeny és fontos tényezőit elismerje és keblére ölelje.

Nyilvánvaló dolog, hogy ma már a népoktatásügy munkásainak a társadalmi helyzete tetemesen kedvezőbb, mint a minő volt az ezelőtt harminez esztendővel, a népoktatásügyi törvény megalkotása előtt. Ámde minek köszönhetik a népoktatásügyi munkásai azt, hogy társadalmi helyzetük javult, erkölcsi tekintélyük növekedett? Első sorban annak, hogy évről-évre emelkedik közöttük azoknak a száma, a kik nemesak a hivatalos, hanem ezenfelül még a társadalmi kötelességeknek is eleget igyekeznek tenni.

Ezekből folyik: ha azt akarja a magyarországi néptanitói kar, hogy helyzete a müvelt magyar társadalomban fokozatosan emelkedjék, erkölcsi tekintélye súlyban hova-tovább mindinkább nyerjen, úgy teljesitse kiki e kar tagjai közül mindenek előtt a népnevelői hivatallal járó kötelességet hűségesen, és azután kövesse a müvelt magyar társadalom kiválló tagjainak nemes példáját. Hallgasson kiki közülünk a teremtő által lelkebe oltott isteni törvényre, a mely a hivatalos kötelességből folyó teendőkön kivül olyan kötelességeket is szab élénk, a melyeket csak azok ismernek el, a kik emberi méltóságukhoz hiven, teljes összhangzásban igyekeznek élni saját maguk, családjuk, nemzetük eszményképével, az emberiesség meg az istenség törvényeivel. Tegyen eleget kiki közülünk tőle telhetőleg ama kötelességeknek is, a melyeknek elhanyagolása miatt e földön senkit sem vonnak ugyan felelősségre, de a melyeket a müvelt néptanitónak saját magával, családjával, nemzetével, az emberiséggel és az Istenséggel szemben éreznie lehet, éreznie kell!

Kétségtelen, hogy a magyar népoktatásügy munkásai eme nemes és szent társadalmi kötelességeiknek sok mindenféle uton és módon eleget tehetnek, ámde bizonyos az is, hogy ezen utak és módok közül a legszebb és legbiztosabb utak és módok egyikét választják azok, a kik az „Eötvös-alap orsz. tanitó egyesület“ kötelékébe lépnek és az egy-egy forintnyi évi tagsági dijnak pontos beszolgáltatása által az ezen egyesület által kitüzött magasztos czélok és feladatok megközelitésére, megoldásához hozzájárulunk.

Avagy nem magasztos-e egyesületünknek az a czélja, a mely abban áll, hogy egy hatalmas nemzeti tőkét teremtsünk a müvelt magyar társadalom segitségével, a mely nemesak a mai néptanitói karnak a gondjait van hivatva enyhiteni, hanem a jövő századok népoktatásügyi munkásaiért is, a kik között pedig nem lehetetlen, majd leszuek olyanok is, a kik oly egyénektől származnak, a kik ma nem tartoznak a magyar népnevelők karának a kötelékébe, ámde azért mégis szivesen hozzájárulnak a néptanitóság nemzeti vagyonának, vagy Eötvösünk élő emlékjelének az „Eötvös alap-“nak a gyarapitásához.

És nem fenségesen szép-e egyesületünknek az a törekvése, hogy Ő Felségének, Urunknak és Királyunknak dicső nevének méltó, olyan épületet emeljen itt Budapesten, a melyben minden egyes nagyobb város és minden egyes vármegye népoktatásügyi munkásainak azok a jeles fiai, a kik a székes-fővárosban létező felsőfoku tanintézeteket, szakiskolákat, egyetemeket látogatják, hogy majdan a magyar nemzetet minél tökéletesebben szolgálhassák. Nem a legszebb nemzeti intézetek egyike lehet-e egykoron ez a mai tanitói kar által tervezett, de századokra szóló intézet, a melynek áldásaiban meglehet, hogy még azoknak az ivadékai is részesülhetnek, a kik ma nem tartosnak ugyan a népoktatásügy munkásai közé, de a kiktől elsősorban várhatjuk, hogy a mai néptanitói kar eme magasztos eszméjének megvalósitásához tőlük telhetőleg hozzájárulnak.

Ugyanezért azzal a kéréssel járulunk ugy a müvelt magyar társadalom minden egyes tagjához, elsősorban pedig a magyar nemzet népoktatásügyi munkásaihoz: nyujtsák ki segitő jobbjukat egyesületünk támogatására, hogy kitüzött magasztos czéljainkat és feladatunkat minél előbb megközelithessük, megvalósithassuk! Munkatársainkat meg ezenkivül arra is felkérjük, hogy vegyék fontolóra, mit tehetett és alkothatott volna a lefolyt 24 esztendő alatt az „Eötvös-alap orsz. tanitóegyesülete,“ ha annak ügyei iránt eddigelé nemcsak az az egy-két ezernyi buzgó kartárs, hanem a magyar nemzetnek mind a 28 ezer népoktatásügyi munkásai is melegen érdeklődött volna!?

Bizonyára elérkezett ma már az idő arra nézve, hogy mindazok, akik közülünk eddigelé csak vagy fagyos közönnyel nézték az „Eötvös-alap orsz. tanitóegyesület“ munkásságát, avagy pedig ehhez eddigelé csak a jószándékkal járultak, végre-valahára a sselekves terére lépjenek. Be kell igazolnunk, hogy e nemzet népoktatásügyi munkásainak a tulnyomó többsége fölemelkedett már a müvelt magyar társadalom legkiválóbb tényezői közé; mert csak igy számithatunk jogosan legszentebb czéljaink és feladataink megközelitésére és ezek megoldása közben a nemzet szine-javának támogatására.

Budapest, 1899. febr. 2-án.

Az „Eötvös-alap“ gondozói.

HIREK.

— **Személyi hirek.** Dr. *Károlyi* Antal kir. tanácsos, vasvármegye alispanja tegnap reggel Kőszegre erkezett, itt a delelőtt folyamán az ügykezelésnek járt utána és délután a tisztujitó szeken elnökölt. — Dr. *Hegedüs* János ügyvéd pár napi tartózkodásra tegnap Egerbe utazott.

— **Az uj segédpüspök Kőszegen.** Dr. *István* Vilmos, egyházmegyénk uj segédpüspöke mult hétfőn Kőszegen időzött. Mint az árvaház főigazgatója látogatást tett ez intézetben, hol hivatalos dolgain kivül a növendékek szórakoztatására megvetett alapra adományt tett. Hosszabb látogatást tett az uj főpap egykori főnökénél, a beteg prépost-plébánosnál, kinek állapota iránt élénk érdeklődődést tanusitott Azután a *Vidos* nővéreknél tett még látogatást és délután kocsin visszatért Szombathelyre.

— **Előléptetés.** *Hanely* Oszkár megy. államvasuti tisztviselőt, *Hanely* Antal nyug. rajztanár fiát nyitramegyei Üzbegre állomásfőnökké nevezték ki.

— **Tisztujitó szék.** A városnál tegnap választás volt. Egy város-irnoki megüresedett állásra a képviselőtestület három pályázó közül *Jajits* Imre volt városi helyettes kiadót választotta meg egyhangulag. A tisztujitó széket d. u. 3 órakor dr. *Károlyi* Antal alispán nyitotta meg, telkes beszédet intézve a képviselő-testülethez. Az alispánt a polgármester és *Steierlein* Gábor üdvözölték.

— **Városi ügyek a megye törvényhatósága előtt.** Megtörténik az ujabb időben, hogy a megye törvényhatósága többször foglalkozik Kőszegre vonatkozó ügyek elintézésével. Ilyen ügyek többnyire felebbezés folytán kerülnek a megyéhez s ezuttal is ilyen formában jutott egy-kettő a törvényhatósági közgyülés elé. *Matits* Jánosnak felebbezésére a téglahiány leirá-át elrendelő képviselő-testületi határozat ellen a törvényhatóság végzésileg arra utasitja Kőszeg város képviselő-testületét, mikép állapitsa meg a hiány mennyiséget, értékét, s hogy kit terhel a felelősség s tulajdonképen kinek a révén kallódtak el a téglák.

Foglalkozott a törvényhatósági közgyülés Kőszeg város képviselő-testületének az ipariskolai igazgatói állás betöltése tárgyában hozott és többek által megfelebbezett határozatával. A köztörvényhatóság ezt a határozatot, mely szerint a felügyelő bizottság és tanfelügyelőség megkerülésével a képviselő-testület önkényüleg *Pados* Gábort bizta meg, habár csak ideiglenesen is az igazgatói teendők vegzésével — megsemmisitette.

Tárgyalták a megyegyülésen Kőszeg városának egy kérését is, azt, hogy a vármegyei utadó pénztárból 1897 és 98-ra visszamenőleg és 1899-re 1000 frtnyi segélyt kapjon. A köztörvényhatóság a várost e kérelmével elutasitja.

E dolgokra különben a jövő számban visszatérünk.

— **Hangverseny a bálházban.** A kőszegi publikum tegnap este elvezetes hangversenyre gyült össze a bálház nagy termében. A hangversenyt *Zichy* Hermán grófné, a kiváló énekművésznő adta, aki öveinel töltii a felet s ekközben csak uéba lép a nyilvánosság elé. A mult alkalommal Bécsben lépett fel s tegnap Klatscher Alfréd bécsi komikus és Kárpáti Sándor közreműködése mellett nálunk hallatta erőteljes szép hangját A hangverseny lefolyásáról legközelebbi számunkban referálunk.

— **Biczikliszták mulatsága.** Az e hó 6-án a *Waisbeker*-féle vendéglőben tartott biczikliszta-est kiváló sikerrel folyt le. A meghivott vendégek majdnem mindannyia megjelent s betöltötte a tágas szép helyiségeket. *Dancsits* vendéglős és emberei alig győztek a kiszolgálást, mely mindenkit kielégitett. Az elköltött vacsora után a fiatalság tánczhoz fogott, melyet kétszer, 11 és 3 órakor tombola váltott fel. A hölgyek közül ott láttuk: özv. Biró Józsefnét, Cziko Ferencznét, özv. Ecker Károlynét, Fay Edenét, Feigl Gyulánét, Gruber Adolfnét, Hercz Ödönnét, Kirchknopf Mihálynét, dr. Kovács Istvánnét, Kuhn Lajosnét, özv. Nagy századosnét, Patonay Sándornét, Salamon századosnét, özv. Schaschek Ágostonnét, Schwarz Rozsónét özv. Schäffernét, özv. Schiefernét, Waisbecker Edénét; a leányok közül: Bertók Ilonát, Czike Margitot, Ecker nővéreket, Gruber Lujzát, Hercz Margitot, Kühn Józefat, Nagy Elzát, Szabadhegyi Ilonát, Salamon Ilonát, Schaschek nővéreket, Schäffer Matildot, Schwarz Etát és Schiefer nővéreket.

— **Még valami az idegenforgalomról.** A héten is kaptunk idegenforgalmunk dolgában figyelemre méltó sorokat. A beküldő a következőkben szól hozzá ehhez az ügyhöz:

Előre kell bocsátanom, hogy én az idegenforgalom emelésére kiszelt tennivalókat szükségesnek s általában megkisérlendőnek tartom mindazt, ami a kérdés megoldásához bennünket ha csak némileg is közelebb juttat. Csodálkozással látom azonban, hogy minket az idegen kerül s nehezebb lesz az idegenek idegetése, mint pár évvel ezelőtt. A hiba az, hogy kezdetben nem csináltunk magunk mellett elég reklámot; ugy értem, hogy *élő reklámot*. A nyomtatott reklám — mit szétküldtünk — nem vált valóvá az idegen előtt s az élő reklám nem nyilatkozott rólunk kedvezően. Dicserte ugyan vidékünket, de az embereket és körülményeket leszólta azok előtt, akik a másokszájából akartak véleményt hallani s nem a nyomtatott reklámból. Önmagunkban levő s melyebben fekvő okok szülték a kedvezőtlen reklámot. Most már ennek eloszlatásával is meggyülik a bajunk. Rejta kell tehát lennünk 1-ször, hogy piaczunkat olcsóbbá tegyük. Persze, hogy ennek közgazdasági föltételei sokkal messzebb elnyulnak, mintsem hogy most taglalhatnám, de fölemlitem s gondolkozás tárgyául tüzöm ki; azon kell lennünk 2-szor, hogy lakosságunk a finomabb érintkezést tanulja meg, mert hallatlan dolgokat beszélnek az idegenek arról az érintkezésről. Ez szocziális tünet s szinte természetes is olyan kicsi, kiforratlan városban, mint Kőszeg. Népének tulajdonképeni tipusa sincs, idegen maga is, közönyös, bizalmatlan s azért durva még egymás között is, hát még az idegennel szemben. A lakosságnak ugy kell néznie az idegenre, mint gazda e vendégére.

Hogy idegenforgalmunkat emelhessük, ily irányban is kell harnunk, vagyis eloszlatni s panaszokat, a melyek egyesleg is jókora sulylyal birok, egybefonódva pedig eppen alkalmasak az idegenek elijesztésére.

— **A szülői gondatlanság áldozata.** Gondatlanságáért tragikusan lakolt meg mult szerdán egy kőszegi házaspár, Bigner Antal ács és neje, szül. Preisz Anna. Elmenve hazulról, magukra hagytak három kis gyermekőket a szobában, melynek ajtaját rájuk is csukták. Arra menő emberek egyszerre csak füstöt láttak kiszálni az ablak-résekből s rosszat sejtve behatoltak a szobába, hol rettenetes kép tárult elejük. A szoba tele volt fojtó füsttel s három gyermek a földön hevert, első látszatra valamennyije élettelenül. Fölszedték őket s kivitték s künn a szabadban kettő csakhamar életre kelt, de a harmadik és a legkisebb, egy 16 hónapos kisfiunál hiába volt minden kisérletezés, az már halva volt; megfojtotta a szobában keletkezett tüznek a füstje.

— **Emberséges őrnagy,** *Rukovina* őrnagy, zászlóaljparancsnoknak egy nemes tettéről beszélnek most sokat a városban. Kivonulás alkalmával a városon kivül az ut-szélen egy látszólag élettelenül elterülő embert pillantott meg. Az emberséges őrnagy katonáival haladéktalanul segitségére sietett a szerencsétlennek, ki midőn magához tért, a kérdezősködésre elmondta, hogy éhségtől jutott ily állapotba. Az őrnagy és tisztjei e bajon is segitettek, szép összeg pénzt adván a lábra segitett vándornak.

— **Felülfizetések.** A tüsoltó-bál alkalmával a következők voltak szivesek felülfizetni:

2—2 frtot: Pfeffel János, Müller Ede (Szombathely), Major János prépost-plebános, Nyulassy István (Csömöte); 1 frt 50 krt.: id. Lauringer János, Róth Jenő; 1—1 frtot: özvegy Schuschnyné, Lindmayer Frigyes, Grátzl János, Leitner Nándor, Eisner testvérek, Hatvan Károly, Mrazek János, Radicke Ottóné, gróf Schmidegg, Glatzhofer Samu, Matzner őrnagy, Csikós Ede, dr. Sitár Lajos, N. N., Puitz generalis, Jánosa Lajos, báró Ambrozine, Kobelrausch kisasszonyok, Galler Mátyás, Stegmüller Mária, Scharpf Jenő, Karner Ferencz Léka, Kis Antal, Weidl N., Eitner Gusztáv, Gürtl N., dr. Kovacs István, Müller Ferencz Szombathely, Kirchknopf Mihály, Kőszegi József, Stampf Károly, Kovács Antal, Palkovits János osendőrőrmester; 50—50 krt.: Biegner József, Wölfel N., Szaufnauer János, özv. Sass Ferenczné, Freyberger Ferencz, Feigl Gyula, Kováts József, Sammüller Károly, Kluge János, Rosenstingl Sándor, Neumann Samu, Pontyos Kálmán, Riedl József, dr. Blücher, Gráf Henrik Maits József, özv. Bendáné, özv. Weisbecker Henrikné, özv. Schlögl Jánosné, Stettner Ignácz, Bredl Agoston, Ramershofer Sándor, Schönbauer János, Karner Mór, Pilnay Vincze, N. N. 30 kr., N. N. 25 kr.: Összesen 57 frt 5 kr.

Felülfizetések 57 frt 5 kr., összes bevétel 312 frt 5 kr., kiadás 248 frt 75 kr. A tiszta jövedelem a két bál után 63 frt 30 kr., miért hálás köszönetet mond

a rendezőség.

— **Utolsó farsang.** Farsang utóljára járjuk, amikor még kiveheti részét az ember az elmulasztott mulatságokból. Van alkalom rá, csak fel kell használni. A máról ugyan hallgat a farsangi krónika, de a holnapról annál többet beszél. Két helyen is lesz mulatság. A bálházban esti 7 órakor a kath. polgári olvasó kör előadásokkal és tombolával összekötött tánczmulatságot tart. *Benedek* Ernő vendéglőjében pedig ugyanakkor nyilvános bál lesz. *Hushagyó* keddjén régi szokás szerint *Kirchknopf* Antal vendéglőjében gyülekezik polgárságunk, hogy a farsangot eltemesse.

— **Gazdák közgyülése.** A vasvármegyei gazdasági egyesület f. évi február hó 21-én d. e. 10 órakor Szombathelyen a vármegyeház nagy termében közgyülést tart, melynek tárgyai: 1. jelentés az egyesület 1898. évi működéséről; 2. számvizsgáló bizottság jelentése az 1898. évi számadásokra vonatkozólag; 3. inditványok. Az elnökség a tagok tömeges látogatásaira számit.

— **Anyakönyvi kivonat.** A kőszegi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő születési és halálozási eseteket jegyeztek be.

Születés.

Január 31-én Bernhard István és neje Wukita Ágnes János fiuk, r. kath. vallásu.

Február 3-án Fráncsics József és nejo Zartl Terézia József fiuk, r. katb. vallásu.

Február 5-én Simon Antal és neje Dávid Anna Aranka leányuk, r. kath. vallásu.

Február 5-én Maitz Sándor és nejo Halper Katalin Franczi ska leányuk, r. kath. vallásu.

Halálozás.

Február 8-án Biegner János, r. kath. vallásu, 16 hónapos, megfulás.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város polgármesteri hivatala részéről ezennel közre tétetik, hogy az alsó téglaszinnél levő 289 □ ölnyi terület, melyen a sertés-hizlalda épült, f. évi május hó 1-től kezdve további 3 évre nyilvános árverés mellett f. évi február hó 28-án d. e. 11 órakor a tanácsteremben haszonbérbe adatik. Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kőszeg, 1899. évi február hó 3-án.

Tipka Ferencz,
polgármester.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab kir. városának tanácsa részéről ezennel közzé tétetik, miszerint a mexikói dűllőrészben fekvő ingatlanok parcellánként f. 1899. évi október hó 1-től kezdve nyilvános árverés mellett 15 évre haszonbérbe adatnak. Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az árverés f évi február hó 28-án d. e. 10 órakor a tanácsteremben tartatik meg.

Kőszeg, 1899. január 18-án.

Tipka Ferencz,
polgármester.

-- **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá: özv. Kreuchel Józsefné után a (7655-7656.) hsz. Brehm Frigyes és neje javára 200 frt vételárban. Néhai Hulin Ferenczné után a (2047-2049/b) hsz.-ból elhaltat illető rész kisk. Hulin Ferencz javára; Leidl Terézia után a (2025-2016.) hsz. Gneisz Albert javára 50 frt vételárban; Czeke Paula Józefin és Katalin után a (7190-7191.) hsz. szőllős-gyümölcsös Czeke Gusztáv javára 200 frt vételárban.

— **A kaposvári siketnéma intézet** czéljaira kibocsátott gyűjtő-ivek t. tulajdonosai felkéretnek, mikép gyűjtő-ivüket, akár történt azon aláirás, akár nem — elszámolás végett az intézet czimére beküldeni sziveskedjenek.

)(**Fontos tudnivaló.** A gyomorkatarrus egyike a leggyakoribb betegségeknek, melynél, ha nem nyulunk azonnal jónak elismert szerszer, igen gyakran sulyos utóbajok állanak be. Egy bevált háziszer a gyomorkatarrus ellen dr. Rosas életbalzsama. Valódi minden gyógyszertárban és B. Fragner főraktárában (Prág, 203-III.

Különfélék.

* **Asszonykatona.** Az egyenruhát már sok asszony öltötte magára és sokan vitézül küzdöttek, anélkül, hogy valaki asszonyi voltukat sejtette volna. Azonban az első francziá köztársaság felvett a hadsereg sorai közé egy nőt, anélkül, hogy ez női voltát titkolta volna. A francziá hadügyminisztérium levéltárában erre az esetre vonatkozó iratokban az áll: „Özvegy Brulonné Duchemin Angelika Mária Józefat, férje halála (1792) után Casabianca tábornok besorozta a 42. gyalogezredbe. 1792 óta mint tizedes, 1793 óta Casabianca tábornok rendelete következtében mint főtizedes, 1794 óta mint őrmester szolgált. Ezután a hadsereg Olaszországban levő hadbiztosságánál irnoknak alkalmazták, 1797. november 17-en átlépett a rokkant állományba, 1789. juniusban időlegesen nyugdijazták, de ugyanazon évben deczember 14-en ismét szolgálatba lépett. 1822. november 2-án hadnagy lett. 1851. augusztus 18-án a becsületrend lovagkeresztjét kapta s 1859. julius 13-án a rokkantak palotájában elhunyt. A korsikai szigeten és Olaszországban lefolyt 1792., 1793. és 1794. évi hadjáratokban résztvett s kétszer sebesült meg; először 1794. május 24 én, a fort de gescoi ütközetnél egy kardvágást kapott a jobb- és egy tőrszurást a balkarjába s ugyanaz évben Calvi megszállásénál egy bombaszilánk érte. Különösen kitünt: Korsika szigetén a lunicoi ütközetben, ahol egy huszonkét főből álló csapattal hősies ellentállást fejtett ki. Daczára az első sebesülésének éjfélkor Calviba ment, ott 60 élelmiszerrel és lőszerrel megrakott asszonyt toborzott s ezeket szerencsésen és ügyesen átkozta a megszállók sorain át a várba. Calvi ugyanez megszállásának idején kiválóan bebizonyitotta bátorságát és odaadását. Egy kitörésnél különösen közel ment vadászaival az ellenséghez, hogy jobban találjanak, pedig egy golyó átfurta a sapkáját s egy sánc védelménél mint tűrmester egy hatfontos ágyut szolgált ki. A későbbi Vedal tábornoknak százados korában életét mentette meg. Ferje Brulon sergeant 1791. deczember 30-in Ajaccióban esett el s özvegye felhuzva az elesett egyenruháját, katona lett, hogy férjét megbosszulhassa."

* **A legdivatosabb hajszin.** Tán a hajporos Mignon korábban se változott a női hajszin divata oly sűrün, mint manapság, a festett haj korában. Ha valaki a párisi vagy a londoni szinházak páholyainak előkelő hölgyeit figyelemmel kisérné, nap-nap után a legképtelenebb szinváltozásokban volna része. Nemrég még az aranyszőke haj volt a divatos, de ez annyira népszerű lett, hogy a magasabb körök szépei lemondtak a szalmasárgáról a demimondok javára. Helyébe a hires ticziánpiros került, amelynek izzó sötét aranyfénye még a semmitmondó arczoknak is bizonyos pikáns külsőt ad. A vörhenyes szőkét fölváltotta a csillogó gesztenyebarna szin, ezt követte a hamuszin s nemrég lett divatossá a halványszőke, amelynek még egy kevés aranypor adja meg csillogó fényét. De a divat istennője most megint szeszélyeskedik és ennek a helyébe a szürkészőkét követeli . . . Bisony sokan, akiket a természet szép hajjal áldott meg, ezzel a mesterkedéssel teszik tönkre azt. Az a haj, amelyiket egyszer már festettek, régi üde szinét sohasem nyeri vissza többé. A festett haj ápolása sok fáradságba, időbe kerül, mert amint elhanyagolja az ember, a fakó szin hamar elárulja, hogy festve volt. A fakuló szint havonta legalább egyszer föl kell frissiteni, még pedig a hajnak tövig való megfestésével. A természetes szőkésszürke haj nagyon ritka. A mesterséges aligha lesz hosszuéletü, mert eddig is csak ritkán sikerült hű utánzása.

— **A róka-odu titkai.** Braunschweigban egy erdőszéli malom udvaráról egy róka-pár egy hét alatt 42 bázityukot rabolt el. Ezt megszokalta a molnár és a pagony erdészével és ennek segédjével egyetemben kikutatták a rókák oduját, hogy boszut álljanak a szenvedett károkért. Ott csakhamar meg is lőtték az egyiket, mely azonban beszökött a lyukba s amiért most a kiásásban fogtak. A róka-tanyán aztán — egy öreg öz hátsó lábát, három öz-gida hátsó lábait, 5 mezei nyul maradékait, fogolytollakat, egy egész friss házi kakast és egy már rothadásnak induló nagy csuka-fejet találtak. — bizonyitékául annak a választékos étlapnak, amelylyel rókáék magukról gondoskodni szoktak.

Csarnok.

Fővárosi divatlevél.

— A Divat Ujság-ból. —

A divat.

Rendes dolog, hogy minden kissé föltünőbb divatos formát addig-addig javitanak, toldják, foldják, hossaitják, bővitik, mig nem annyira kiveszik a formájából, hogy a megteremtője ugyancsak alig ismerne rá. Igy vagyunk most ezzel az ugynevezett szerpentinfodorral. Az eredeti formában egy rendkivül jól álló toldaléka, diszе, kiegészitő része a divatos szoknyának, mig ma már egy tulságosan bő és hosszu, járás közben ide-oda kalimpáló kelmetömegnél alig egyéb. Az ilyen tulzásnak a mulhatatlan következése, hogy mihelyt valamely fölkapott divatos dolognak ugy szólván a paródiája kezd uton-utfélen hemzsegni, az eredetinek a megteremtője, vagy megteremtői, uj dolgon töri a fejét. Igy van ez most is. A szoknyák különböző toldalékai és diszitései lassan, de biztosan a tunika formáját kezdik fölölteni. Hogy mikor lép föl elszántan az uj forma, hogy még a farsangon-e, avagy csak a tavaszszal, azt ma még nem lehet tudni, de hogy jön, az bizonyosnak látszik.

Az eddig a csipőre tulsimán feszülő és csak lent bő szoknyaforma a kissé, hogyis mondjam csak, lenge alakuaknak ugy sem igen kedvezett. Azért is hajlottak a téli ruhák a hosszu lebbenyos derekak felé. A báliruhákon meg egy csarp, egy csokor könnyen fedi a hiányt. Hogy a báliruhákról szólunk, meg kell jegyeznem, hogy szépeink nagyon hajolnak a klasszikus felé, a mit magyarán pucérnak, gorombán meztelennek szokás nevezni. A nyak, a váll, a hát, a felsőkar mind, mind leplezetlenül bamaltatja magát. A keblet egy kis illuzió, e felett finom virág, rojt vagy széles selyemlevelü kinyilt virág védi csak egy kicsit a kiváncsi szem elől. A válon a ruhát egy-két sor gyémánt tartja, Ugyancsak tökéletes legyen az asszony, a ki meri magát igy mutatni, mert a mi felfogásunk szerint kissé szemérmetlen klasszicizmust csak azok engedhetik meg maguknak, a kiknek szépsége elfelejteti velünk merészségüket. Jaj annak az asszonynak, a ki szigoru önbirálat nélkül, pusztán azért, mert divat, engedi szépsége hijját vagy tulteltét közszemlére tétetni szabója által.

A mit az idei farsangi divatban legjobban szeretek, az a hajviselet sokféleége. Ma már nagyon, de nagyon tul vagyunk azon, hogy mindenkinek, akár hosszu, akár rövid a nyaka, angol kontyot kelljen a kupájában csavartatni, vagy pedig akár könnyü és bodros, akár nehéz és sima a haja, fürt signonban kelljen viselnie — mert ez kérlelhetetlen divat. Ma az egyik középen választja kétfelé a haját és rendes puffot fésül kicsi füle fölé, hogy éppen csak a gyémántfüggős, rózsaszinü fülcimpája lássék. A másik is kettéválasztja középen a bodros haját s egy kissé szétfésüli, mintha nagyon szendének szánta volna arczát, de aztán egy merész mozdulattal emeli a szellős bodrosra égetett hajat a két halántékáról a feje tetejére. A harmadik féloldalt (bal) választja el, a balt rögtön felemeli, a többi hajat pedig a homlok fölött széles hullámokban fésüli át, egészen a jobbik szemöldökét érintve vele és csak aztán emeli a végét szintén hátra. A negyedik nem választja el a haját, hanem felfésüli minden oldalról, azután kissé megereszti lazára és a tetejébe, de a legbubjára hanyagul oda bigyeszt egy piczi kis kontyot. A sokféle hajviselet csak egyben egyes, hogy hátul a nyakból mindenki felfésüli a haját, akár magas, akár kivágott ruha van rajta.

Ezért sokat, nagyon sokat, még a soknál is többet enged meg a divat.

Ida.

Foulárd-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legujabb mintázatok és szinekben, valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privatfogyasztóknak postaber és vámmentesen,** valamint **házhoz szállitva — mintákat pedig postafordultával** küldenek,

Henneberg G. selyemgyárai (c. és k. udv. szállitók) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Vasuti menetrend.

Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal			
Középeurópai idő.	reggel	d. e.*	d. e.	d. u.
Köszeg ind.	4.55	8.05	11.51	4.26
Lukácsháza (m. h.)	5.02	8.12	12.04	4.40
Német-Genes (m. h.)	5.26	8.35	12.20	4.57
Szombathely érk.	5.39	8.50	12.34	5.12
Szombathely ind.	6.45	11.00	3.15	7.05
Német-Genes (m. h.)	7.01	11.15	3.31	7.21
Lukácsháza (m. h.)	7.18	11.31	3.48	7.38
Köszeg érk.	7.31	11.43	4.01	7.51

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

Déli vasut menetrendje.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely	éjjel 4.00	reg. 5.52	d. e. 9.04	d. u. 4.39
Acsád	„ 4.18	„ 6.07	„ 9.21	„ 4.55
Bécsbe érk.	„ 8.52	„ 9.50	d. u. 1.35	„ 8.50

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	fregg. 6.40	délb. 1.40	d. u. 2.55	est. 7.40
Acsád	„ 10.41	„ 4.55	„ 7.34	éj. 12.20
Szombath. é.	„ 10.55	„ 5.07	„ 7.51	„ 12.37

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg. 6.06	d. u. 3.16	éjjel 6.—	
Kis-Unyom	„ 6.19	„ 3.29	„ —.09	
Egyházas-Rádocz	„ 6.33	„ 3.42	„ —.45	
Körmend	„ 6.48	„ 3.56	„ 7.—	
Csákány	„ 7.03	„ 4.09	„ —.45	
Gátót	„ 7.12	„ 4.18	„ 7.20	
Szt-Gotthárd	„ 7.32	„ 4.36	„ 7.45	
Gyanafalva	„ 7.53	„ 4.53	„ 8.—	
Grázba érkezik	d. e. 10.25	este 7.35	„ 9.59	

Grácz felől Szombathelyre érkezik:

Grácz	reggel 5.42	regg. 8.10	este 6.10
Gyanafalva	„ 7.53	„ 10.54	„ 8.59
Szt-Gotthárd	„ 8.04	„ 11.09	„ 9.10
Gátót	„ 8.16	„ 11.26	„ 9.33
Csákány	„ —.—	„ 11.36	„ 9.43
Körmend	„ 8.33	„ 11.50	„ 9.57
Egyházas-Rádocz	„ —.—	„ 12.04	„ 10.12
Kis-Unyom	„ —.—	„ 12.18	„ 10.26
Szombathelyre érkezik	„ 9.01	„ 12.31	„ 10.40

Egy hurutszer sem mulja fölül a

Kaiser-féle

mell-czukorkát.

Maláta-készülék czukorral kemény alakban.

2360 közjegyzőileg hitelesitett bizonyitvány erősiti meg a **biztos hatást köhögés rekedtség, és nyálkásodásnál.**

Egy csomag ára 10 és 20 kr.

Biztos eredményt

nyujtanak az általánosan jónak talált

Kaiser-féle

pfeffermünecz-czukorkák

étvágytalanságnál és gyomorbajoknál.

Egy csomag ára 20 kr.

Kaphato Köszegen:

Jánosa Gyula urnál.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urunk Neunkirchenban Ausztriában, az antirheumatikus és antiarthritik vértisztitó tea feltalálójának Vértisztitó hatásu köszvénynél és reumatizmusban.

Ha e helyütt a nyilvánosság elé lépek, úgy ez azért történik, mivel kötelességemül tartom Wilhelm Ferencz neunkircheni gyógyszerész urnak köszönetemet kifejezni azon szolgálataiért, melyekkel sulyos reumatikus bajomban vértisztitó-teajával segitségemre volt s hogy azután másokat is, a kik e borzasztó bajnak alávetvék, e pompás teára figyelmeztessek. Nem vagyok képes kinzó fájdalmamat, melyet 3 éven át minden időváltozásnál éreztem s melytől semmi gyógyszer, sem a Bécs melletti badeni kénfürdő nem szabadított meg — leirni. Álmatlanul fetrengtem éjszakákon át ágyamban, étvágyom láthatólag alábbszállott, szinem hanyatlott és testi erőm egyre fogyott. A fent nevezett teának 4 heti használata után szenvedeseimtől nemcsak teljesen megszabadultam, hanem most is teljesen meg vagyok győződve, hogy bárki, a ki hasonló bajban e teához folyamodik, annak feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat, mint én áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Hutschin-Streitfeld grófnő.

főhadnagyné.

Kapható minden gyógytárban.

föraktár:

Köszegen: Floderer Jenő

gyógyszerész urnál (Csacsinovits-féle gyógyszertár.)

Meghivás.

A nagy-csömötei gyöngyös-melléki önsegélyző szövetkezet

1899. évi február hó 26-án d. u. 3 órakor

N.-Csömötén

a hivatalos helyiségben

ez évi rendes közgyülését

tartja.

Tárgysorozat:

1.) Igazgatósági jelentés.
2.) Felügyelő-bizottság jelentése.
3.) Számadás és mérleg előterjesztése.
4.) A felmentvény megadása.
5.) Netáni inditványok.

Az igazgatóság.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó b. dörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznal, tagszaggatásnál és meghülésekkel és az orvosok által bedor. solesekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban kaszletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" vedjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Főraktár: Köszegen Floderer Jenő gyógyszerésznél.

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 tiszt. és elismerő okmány.

Kwizda-féle

korneuburgi

állattáppor.

Állati-diät. szer lovak, marhák és juhok számára.

13 év óta, a legtöbb istállóban használva, **étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, a tej javitására és a tehenek tejhozmmanak szaporitására.**

Ára: 1/1 doboz 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.

Valódian csakis a fenti védjegygyel ellátva kapható minden gyógytárban és droguistánál.

Főraktár:

Franz Joh. Kwizda

cs. és kir. osztr. magy. és kir. román udvari szállitó.

Kerületi gyógyszerész Korneuburg bei Wien.

Homoki szőlőtelepitőknek igen fontos.

A czég 17 év óta áll fenn a most már az országon kivül is elterjedt a hire, amennyiben ma már sok nemes és vadonez csemetét szállit Horvát-, Slavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 500,000 drb; vadonez-állománya 8 millió. A czég évenkén 4500—5000 rend lőnek küld szállitmányokat. A gyümülesfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s igy az főként a **homoki szőlőtelepitőknek kineses háza** azért, mert mint tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen ugy, mint az agyagos, kovecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, melv agyagos iszaplerakodásu vagy tulságosan kövéritett talajban állittatik elo. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkovácsházi hirneves telepéről valók. Ugy magasdereku, valamint törpe csemetek megrendelhetok körte, alma, szilva, őszi baraczk, kajszin-baraczk, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerü, fejhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák dbja 45—50 kr. Nagybani vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajakból táblaürités folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségü csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krért, melyek gazdag gyökérzetüknél fogva főként nagybani telepitésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fentt minőségü csemeték vadoneczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökérzetü vadoneczok 1000-e azok erősége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15% engedmény. — Levél-czim:

UNGHVÁRI LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, Czegléden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Az egészség fentartására, az életnedvnek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértóludás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul.

Prágai házi kenőcs

több ezer hála-nyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tes, pedésénél s az emlő megkeményedésénél, szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az úgynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél felpuffadá-oknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrovidebb idő alatt eltávolít.

Fragner B. gyógyszertárából Prágában 203-III.

Ily kitünő hatásu következtében esen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek.

Ára egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üv. 50 kr. Postával 20 krral több

A hol már genyedés mutatkozik, ott a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiérleti és kigyógyitja.

Egy szelence ára 25 és 35 kr. Postával 6 krral több.

Óvás! Hamisitás elkerülés végett mindenki kérje a valódi készitményt a Fragner B.-féle gyógszertárból Prágában és figyeljen, hogy a csomagolásnak minden oldala „Dr. a Rosa-féle életbalzsam" ide nyomott kerek vedjegye látható, ellenben a „prágai házi-kenőcs" csomaglásának minden oldalán az ide nyomott háromszögü védjegy látható. — Hamisitások bejelentésekért mindenki díjat kap.

Elismerő okiratok ezrel bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Raktárak az alábbi gyógyszertárokban: TÖRÖK J., EGGER A., TRALNAYER SEITZ és KOCKMEISTER utódai Budapesten és Köszegen FLODERER JENO-nél, belváros (Csácsinovits-féle gyógyszertár).

A készitő föraktára: **FRAGNER B.** gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 203 sz; a Sporner-utcza sarkán.

Posta-küldemények azonnal.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.